DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1546 Published by Vesnu Publications

Journal of Health System Research Vol. 20, No. 2, Summer

Received: 18.02.2024 Accepted: 19.02.2024 Published: 05.07.2024

Küremes and its Role in the Transmission of Brucellosis among Turkmen People, Iran

Abdurrahman Charkazi[1]

Letter to Editor

Abstract

Brucellosis is a common zoonotic disease in Iran. One of the main modes of transmission of this disease is through the consumption of raw and uncooked milk and dairy products. KÜREMES is one of the most popular drinks among Turkmen shepherds, which has the potential to transmit brucellosis disease to its consumers. However, it is suggested that this method of transmission be included in the registration forms for the disease. Additionally, it is necessary to provide extensive training to the shepherds through various communication channels.

Keywords: Brucellosis; Food habits; Küremes; Ranchers; Iran

Citation: Charkazi A. **Küremes and its Role in the Transmission of Brucellosis among Turkmen People, Iran.** J Health Syst Res 2024; 20(2): 203-4.

1- Associate Professor, Environmental Health Research Center AND Department of Public Health, School of Health, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Corresponding Author: Abdurrahman Charkazi; Associate Professor, Environmental Health Research Center AND Department of Public Health, School of Health, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran; Email: rcharkazi@yahoo.com

This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 Unported License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-04]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1546]

DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1546 Published by Vesnu Publications

کرمز (Küremes) و نقش آن در انتقال بیماری تب مالت در بین ترکمن‌ها

عبدالرحمان چرکزی[1]

نامه به سردبیر

ارجاع: چرکزی عبدالرحمان. **کرمز (Küremes) و نقش آن در انتقال بیماری تب مالت در بین ترکمن‌ها.** مجله تحقیقات نظام سلامت ۱۴۰۳؛ ۲۰ (۲): ۲۰۴-۲۰۳

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۱/۲۹ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۴/۱۵

مقدمه

بیماری تب مالت بیماری مشترک بین انسان و دام و یکی از مشکلات سلامت در کشورهای در حال توسعه است و علاوه بر عوارض ناشی از این بیماری در انسان‌ها، با اتلاف دام و کاهش تولید محصولات دامی، اثر مخربی بر اقتصاد این جوامع دارد (۳-۱). ایران جزء کشورهای با شیوع بالای تب مالت در دنیا محسوب می‌شود (۳، ۲). استان گلستان از استان‌های با شیوع به نسبت بالای تب مالت در ایران می‌باشد و میزان بروز آن در سال ۲۰۱۴، برابر با ۲۷/۵۹ در صد هزار نفر جمعیت بوده است (۴). یکی از راه‌های عمده انتقال این بیماری، مصرف شیر و فرآورده‌های لبنی خام و نجوشیده است (۵). فرهنگ و عادات غذایی می‌تواند در انتقال این بیماری نقش داشته باشد (۶). ترکمن‌ها جمعیت قابل ملاحظه‌ای از استان گلستان را تشکیل می‌دهند و دامداری به شکل سنتی، یکی از راه‌های عمده امرار معاش ترکمن‌ها است. یکی از عادات غذایی ترکمن‌ها به ویژه در بین گله‌داران و چوپانان گوسفند و بز، مصرف نوعی نوشیدنی تحت عنوان کرمز (Küremes) است. طرز تهیه این نوشیدنی به این صورت است که چوپانان پس از دوشیدن شیر بز یا گوسفند، آن را به شکل خام به همراه ماست در ظروف پلاستیکی مانند دبه قرار می‌دهند و درب آن را محکم می‌بندند. سپس آن را به خورجین الاغ گله چفت می‌کنند تا ضمن حرکت الاغ به همراه گله در طی چرای دام، در یک بازه زمانی ۲۴ تا ۴۸ ساعت، خوب به هم بخورد و بر اثر فرایند تخمیر، نوشیدنی کرمز که مزه‌ای مانند دوغ کفیر دارد، به وجود آید.

این نوشیدنی از محبوبیت خاصی در بین ترکمن‌ها به خصوص چوپانان گوسفند و بز برخوردار است و به شکل ضرب‌المثل نیز در فرهنگ شفایی ترکمن‌ها راه پیدا کرده است. مشکل سلامتی مرتبط با این نوشیدنی پرطرفدار، ماده اولیه آن یعنی شیر نجوشیده و خام است که پتانسیل انتقال تب مالت را دارد؛ به طوری که هر ساله این نوشیدنی باعث انتقال در تعداد قابل ملاحظه‌ای از مبتلایان می‌شود.

نتیجه‌گیری

کرمز یک نوشیدنی محبوب در بین گله‌داران و چوپانان گوسفند و بز در ترکمن صحرا می‌باشد و به دلیل تولید آن با استفاده از شیر خام، قابلیت انتقال بالای بیماری تب مالت به مصرف‌کنندگان را دارد. پیشنهاد می‌شود تا کارکنان مراکز بهداشتی- درمانی درباره قابلیت انتقال بیماری تب مالت توسط کرمز آموزش‌های لازم را به افراد مصرف‌کننده به ویژه چوپانان ارایه دهند. همچنین، پیشنهاد می‌گردد گزینه «سابقه مصرف کرمز» در فرم بیماریابی تب مالت در مناطق ترکمن‌نشین استان گلستان اضافه گردد تا از تحلیل نتایج آن اقدامات عملی و مداخلات بهتری در جهت پیشگیری و کنترل این بیماری به عمل آید.

واژه‌های کلیدی: تب مالت؛ عادات غذایی؛ کرمز؛ دامداران؛ ایران

References

1. Hull NC, Schumaker BA. Comparisons of brucellosis between human and veterinary medicine. Infect Ecol Epidemiol 2018; 8(1): 1500846.
2. Pappas G, Papadimitriou P, Akritidis N, Christou L, Tsianos EV. The new global map of human brucellosis. Lancet Infect Dis 2006; 6(2): 91-9.
3. Lokamar PN, Kutwah MA, Atieli H, Gumo S, Ouma C. Socio-economic impacts of brucellosis on livestock production and reproduction performance in Koibatek and Marigat regions, Baringo County, Kenya. BMC Vet Res 2020; 16(1): 61.
4. Shirzadi MR, Mohammadi P, Moradi G, Goodarzi E, Khazaei S, Moayed L, et al. The incidence and geographical distribution of brucellosis in Iran using geographic information system and prediction of its incidence in 2021. J Prev Med Hyg 2021; 62(3): E635-43.
5. Blasco JM, Molina-Flores B. Control and eradication of Brucella melitensis infection in sheep and goats. Vet Clin North Am Food Anim Pract 2011; 27(1): 95-104.
6. Alusi PM. Socio-cultural and economic risk factors for human Brucellosis in Lolgorian Division, TransMara District [MA Thesis]. Nairobi, Kenya: University of Nairobi; 2014.

۱- دانشیار، مرکز تحقیقات بهداشت محیط و گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
نویسنده مسؤول: عبدالرحمان چرکزی؛ دانشیار، مرکز تحقیقات بهداشت محیط و گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
Email: rcharkazi@yahoo.com

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-04]
[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1546]

[Downloaded from hsr.mui.ac.ir on 2026-11-04]

[DOI: 10.48305/jhsr.v20i2.1546]